

Till:
Kommunstyrelsen, Kungälv kommun

For kännedom till:
Kommunfullmäktige, Kungälv kommun

Granskningsrapport "Utökad grundläggande granskning"

De förtroendevalda revisorerna i Kungälv kommun har givit KPMG i uppdrag att genomföra en utökad grundläggande granskning avseende dels kommunstyrelsens process och rutiner för intern kontroll (del 1), dels beslutsprocessen för ett specifikt ärende (del 2). Uppdraget ingår i revisionsplanen för år 2023.

Del 1. Granskning av intern kontroll

Syftet med granskningen har varit att bedöma om kommunstyrelsen säkerställt att det finns ändamålsenliga strukturer och processer för intern kontroll och att dessa skapar förutsättningar för att kunna säkerställa att den interna kontrollen är tillräcklig.

Vår samlade bedömning utifrån granskningens syfte är att kommunstyrelsen delvis har säkerställt att det finns ändamålsenliga strukturer och processer för intern kontroll och att dessa skapar förutsättningar för att kunna säkerställa att den interna kontrollen är tillräcklig.

Mot bakgrund av KPMG:s granskning rekommenderar vi kommunstyrelsen att:

- Vara delaktiga i ett tidigare skede i processen för intern kontroll.
- Säkerställa att risker inom samtliga områden/processer beaktas i processen för intern kontroll.
- Överväga om den samlade utvärderingen av den interna kontrollen även bör beakta risker inom områden/processer som i nuläget inte beaktas inom ramen för processen för intern kontroll.
- Överväga att följa upp internkontrollplanerna mer frekvent än en gång per år

Del 2. Kartläggning av beslutsprocess

Syftet var att kartlägga beslutsprocessen för det aktuella ärendet samt bedöma om beslutet är förenligt med den lagreglerade befogenhet som rektor har enligt skollag.

Vår samlade bedömning utifrån granskningens syfte är att beslutet inte är strid med den lagreglerade befogenhet som rektor har enligt skollag. Vi bedömer dock att beslutet medfört att det finns en risk att rektor inte har haft fullt handlingsutrymme utifrån sitt uppdrag att besluta om sin enhets inre organisation, och fatta de beslut som rektor ansåg vara mest lämpligt.

Mot bakgrund av KPMG:s granskning rekommenderar vi kommunstyrelsen att:

- Säkerställa att erforderliga analyser/bedömningar görs inför beslut.
- Säkerställa att ordförandebeslut hanteras i enlighet med vad som anges i lag och fastställd delegeringsordning.

Vi önskar, senast den 15 juni 2024 kommunstyrelsens skriftliga kommentarer till KPMG:s granskningsrapport och våra synpunkter enligt ovan.

Kungälv den 15 mars 2024

För kommunrevisionen

Göran Johansson
Ordförande

Utökad grundläggande granskning

Rapport

Kungälv kommun

KPMG AB

2024-03-15

Antal sidor 20

Kungälv kommun
Utökad grundläggande granskning

2024-03-15

Innehållsförteckning

1	Sammanfattning	2
2	Bakgrund	4
2.1	Syfte, revisionsfrågor och avgränsning	5
2.2	Revisionskriterier	6
2.3	Metod	6
3	Resultat av granskningen - Granskning av intern kontroll (del 1)	8
3.1	Övergripande styrning	9
3.2	Rutiner och arbetssätt	10
3.3	Uppföljning och utvärdering av intern kontroll	13
3.4	Samlad bedömning och rekommendationer	15
4	Resultat av granskningen - Kartläggning av beslutsprocess (del 2)	16
4.1	Uppdrag angående ändrat verkställighetsansvar, gällande Sandbackaskolan, anpassad grundskola	16
4.2	Ordförandebeslut	19
4.3	Samlad bedömning och rekommendationer	20
	Bilaga 1. Revisionskriterier	21

Kungälv kommun
Utökad grundläggande granskning

2024-03-15

1 Sammanfattning

KPMG har av Kungälv kommuns revisorer fått i uppdrag att granska dels kommunstyrelsens process och rutiner för intern kontroll (del 1), dels beslutsprocessen för ett specifikt ärende (del 2).

Syftet med del 1 har varit att bedöma om kommunstyrelsen säkerställt att det finns ändamålsenliga strukturer och processer för intern kontroll och att dessa skapar förutsättningar för att kunna säkerställa att den interna kontrollen är tillräcklig.

Syftet med del 2 har varit att kartlägga beslutsprocessen för det aktuella ärendet samt bedöma om beslutet är förenligt med den lagreglerade befogenhet som rektor har enligt skollag.

Del 1 – Granskning av intern kontroll

Vår samlade bedömning utifrån granskningens syfte är att kommunstyrelsen delvis har säkerställt att det finns ändamålsenliga strukturer och processer för intern kontroll och att dessa skapar förutsättningar för att kunna säkerställa att den interna kontrollen är tillräcklig.

Det finns process och rutiner som tydliggör styrning och uppföljning avseende den interna kontrollen. Det finns en process för intern kontroll som tillser att arbetet i stor utsträckning sker i enlighet med fastställda styrdokument. Det är dock endast ett fåtal verksamhetsrisker som lyfts in i riskanalyser och internkontrollplaner, och kopplingen till verksamhetens mål är inte helt tydlig. Verksamhetens risker uppges i stor utsträckning hanteras inom ramen för verksamheternas kvalitetsledningssystem.

Kommunstyrelsens samlade utvärdering av den interna kontrollen omfattar det arbete som bedrivs inom ramen för processen för intern kontroll. Risker inom samtliga områden/processer beaktas dock inte till fullo i processen för intern kontroll och därmed finns det en risk att utvärderingen inte tar samtliga delar i beaktande.

Vi noterar också att kommunstyrelsen kommer in sent i processen, och involveras inte i arbetet med riskanalys och internkontrollplan.

Utifrån resultatet av vår granskning rekommenderar vi kommunstyrelsen att:

- Vara delaktiga i ett tidigare skede i processen för intern kontroll.
- Säkerställa att risker inom samtliga områden/processer beaktas i processen för intern kontroll.
- Överväga om den samlade utvärderingen av den interna kontrollen även bör beakta risker inom områden/processer som i nuläget inte beaktas inom ramen för processen för intern kontroll.
- Överväga att följa upp internkontrollplanerna mer frekvent än en gång per år

Kungälv kommun
Utökad grundläggande granskning

2024-03-15

Del 2 – Kartläggning av beslutsprocess

Vår samlade bedömning utifrån granskningens syfte är att beslutet inte är i strid med den lagreglerade befogenhet som rektor har enligt skollag. Vi bedömer dock att beslutet medfört att det finns en *risk* att rektor inte har haft fullt handlingsutrymme utifrån sitt uppdrag att besluta om sin enhets inre organisation, och fatta de beslut som rektor ansåg vara mest lämpligt.

Beslutet som fattats är enligt vår bedömning ett ordförandebeslut. Beaktat detta har hanteringen av beslutet inte skett i enlighet med vad som anges i kommunstyrelsens delegeringsordning.

Beslutsunderlagen utgörs av tjänsteskrivelse, uppdragsbeskrivning och protokollsutdrag. Det har inte genomförts någon risk- och konsekvensanalys, då beslutet inte formellt har inneburit förändrat verksamhetsansvar.

Inför beslutet har det inte genomförts några analyser/bedömningar avseende juridiska aspekter, då det rör sig om ett politiskt uppdrag/en politisk skrivelse. Det har därmed inte säkerställts att beslutet är förenligt med gällande bestämmelser i skollagen, avseende rektors ansvar, inför beslutet. Vidare framkommer det att det finns delade uppfattningar avseende vad uppdraget som gavs till kommundirektören innebar och vilken påverkan det haft på rektors ansvar.

Utifrån resultatet av vår granskning rekommenderar vi kommunstyrelsen att:

- Säkerställa att erforderliga analyser/bedömningar görs inför beslut.
- Säkerställa att ordförandebeslut hanteras i enlighet med vad som anges i lag och fastställd delegeringsordning.

Kungälv kommun
Utökad grundläggande granskning

2024-03-15

2 Bakgrund

Enligt kommunallagen 12 kap. 1 § ska revisorerna årligen granska all verksamhet som bedrivs inom nämndernas verksamhetsområden i den omfattning som följer av God revisionssed. Revisionens uppgift är att pröva om:

- Verksamheten sköts på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt
- Räkenskaperna är rättvisande
- Den interna kontrollen är tillräcklig

Den årliga granskningen består av tre delar; grundläggande granskning, fördjupad granskning samt granskning av delårsrapport och årsredovisning. Revisorerna har beslutat att genomföra en utökning om två delar av den grundläggande granskningen. Utökningen avser kommunstyrelsens arbete med intern kontroll *samt* en kartläggning av beslutsprocessen avseende ett beslut avseende omorganisation av grundsärskoleverksamheten.

Del 1 – Granskning av intern kontroll

Enligt kommunallagens 6 kap. åligger det kommunstyrelsen att tillse att den interna kontrollen är tillräcklig samt att verksamheten bedrivs på ett i övrigt tillfredsställande sätt. Nämnderna och styrelserna har inom sina respektive verksamhetsområden ansvar för att arbetet med intern kontroll sker ändamålsenligt. Intern kontroll ska fungera som styrelsens/nämndernas verktyg för att säkerställa god ordning och reda i organisationen, samt minska risker för avvikelser.

Intern kontroll är ledningens verktyg för att säkerställa god ordning och reda i organisationen. En tillfredsställande intern kontroll bör följa vedertagna metoder, exempelvis COSO-modellen. COSO-modellen är ett internationellt etablerat ramverk för utvärdering och utveckling av intern styrning och kontroll. I denna modell definieras intern kontroll som en process, där såväl den politiska som den professionella ledningen samt övrig personal samverkar för att med rimlig säkerhet uppnå sina mål. Enligt modellen omfattar intern styrning och kontroll komponenterna: Kontrollmiljö, Riskbedömning, Kontrollmoment, Information och kommunikation samt Uppföljning och utvärdering.

Fullmäktige i Kungälv kommun har fastställt ett reglemente för intern kontroll (KF 2019-12-19, §335/2019) som bland annat tydliggör kommunstyrelsens och nämndernas ansvar för den interna kontrollen. Utifrån detta har kommunstyrelsen fastställt riktlinjer för intern kontroll (KS 2019-12-11, § 438/2019) som i sin tur beskriver hur det systematiska intern kontrollarbetet ska genomföras i Kungälv kommun. I riktlinjerna framgår att arbetet med intern kontroll utgår från de komponenter som COSO-modellen omfattar.

Kungälv kommun
Utökad grundläggande granskning

2024-03-15

Revisorerna bedömer att det finns en risk att kommunstyrelsen inte säkerställt ändamålsenliga strukturer och processer för sitt arbete med intern kontroll.

Del 2 – Kartläggning av beslutsprocess

En del av revisorernas grundläggande granskning är att löpande följa verksamheten och ta del av styrande dokument och flödet av ärenden, däribland beslutsunderlag och protokoll. Inom ramen för sin grundläggande granskning 2023 har revisorerna uppmärksammat att kommunstyrelsen beslutat om förändrad delegation avseende verkställighetsansvar, hänförligt till ett tidigare beslut avseende omorganisation av grundsärskoleverksamheten årskurs 1–6 (KS 2022-02-16, § 43).

Revisorerna bedömer att det finns en risk att kommunstyrelsens beslut inte föregåtts av en tillräcklig beredning, med avseende på bland annat kvalitet i beslutsunderlag och juridisk bedömning.

2.1 Syfte, revisionsfrågor och avgränsning

Del 1 syftar till att bedöma om kommunstyrelsen säkerställt att det finns ändamålsenliga strukturer och processer för intern kontroll och att dessa skapar förutsättningar för att kunna säkerställa att den interna kontrollen är tillräcklig.

Inom *del 1* besvaras följande revisionsfrågor:

- Har kommunstyrelsen säkerställt att det finns styrdokument, system och rutiner som är ändamålsenliga för att skapa en tillräcklig intern kontroll i styrelse och nämnder?
- Har kommunstyrelsen säkerställt att arbetet med intern kontroll bedrivs i enlighet med beslutade riktlinjer?
- Har kommunstyrelsen säkerställt en tillräcklig uppföljning av arbetet med intern kontroll för att kunna vidta åtgärder vid eventuella avvikelser?
- Har kommunstyrelsen säkerställt en struktur för att kunna utvärdera kommunens samlade arbetssätt för intern kontroll, och vid behov föreslå förbättringar?
 - Vilken utbildning erhåller förtroendevalda och tjänstepersoner i intern kontroll?

Del 2 syftar till att kartlägga beslutsprocessen för det aktuella ärendet samt bedöma om beslutet är förenligt med den lagreglerade befogenhet som rektor har enligt skollag.

Inom *del 2* besvaras följande revisionsfrågor:

- Har kommunstyrelsen, inför beslut i det specifika ärendet, säkerställt att det föregåtts av en tillräcklig beredning?
 - Vilka underlag har legat till grund för kommunstyrelsens beslut?
 - Har det genomförts någon risk- och konsekvensanalys inför beslutet?

Kungälv kommun
Utökad grundläggande granskning

2024-03-15

- Har väsentliga juridiska aspekter beaktats i tillräcklig utsträckning?
- Har kommunstyrelsen i samband med beslut säkerställt att beslutet är förenligt med gällande bestämmelser i skollagen, avseende rektors ansvar?

Del 1 omfattar kommunstyrelsen utifrån dess ansvar för intern kontroll över den egna verksamheten samt utifrån dess uppsiktsplikt över övriga nämnder, beredningar och bolag. Granskningen avgränsas till att utgå från det reglemente och de riktlinjer som fullmäktige respektive kommunstyrelsen fastställt för intern kontroll, och avser främst att bedöma huruvida de efterlevs. Granskningen omfattar därmed inte att göra en samlad bedömning av den interna kontrollen i kommunen, som omfattar samtliga processer.

Del 2 avgränsas till att endast kartlägga beslutsprocessen för det aktuella ärendet. Granskningen avser inte att granska och göra en samlad bedömning av kommunens rutiner för ärendeberedning.

Båda delarna avser kommunstyrelsen.

2.2 Revisionskriterier

Del 1–2 utgår från nedanstående revisionskriterier:

- Kommunallagen 6 kap. 6 § (del 1–2) samt 6 kap. 39 § (del 2)
- Reglemente för intern kontroll, KF 2019-12-19, §335/2019 (del 1)
- COSO-modellen¹ (del 1)
- Skollag, 2 kap. 8–10 §§ (del 2)

2.3 Metod

Del 1–2 kommer att genomföras genom dokumentstudier och intervjuer med berörda tjänstepersoner och politiker. Dokumentstudierna kommer ligga till grund för att få en förståelse för processen och för hur arbetet bedrivs/är fördelat i samtliga steg i processen.

Intervjuer har genomförts med följande funktioner inom *del 1*:

- Kommunstyrelsens presidium
- Kommundirektör
- Ekonomichef
- Utvecklingsledare

¹ COSO-modellen avses att användas som stöd/referenspunkt för bedömningar och eventuella rekommendationer i framåtsyftande perspektiv. Läs mer i bilaga 1.

Kungälv kommun
Utökad grundläggande granskning

2024-03-15

Intervjuer har genomförts med följande funktioner i *del 2*:

- Kommunstyrelsens presidium
- Kommundirektör
- Sektorchef Bildning och lärande
- Tidigare sektorchef Bildning och lärande
- Verksamhetschef Grundskola

Samtliga intervjuade har faktakontrollerat rapporten.

Kungälv kommun
Utökad grundläggande granskning

2024-03-15

3 Resultat av granskningen - Granskning av intern kontroll (del 1)

Kommunallagen ställer krav på att varje nämnd och styrelse ska ha en tillräcklig intern kontroll i sin verksamhet. Den interna kontrollen är tillräcklig när den förebygger, upptäcker och åtgärdar. I prop. 1998/99:66 "En stärkt kommunal revision" anges bakgrunden till att tydliggöra ansvaret för intern kontroll i lagen. Här anges att syftet med den interna kontrollen är att säkra en effektiv förvaltning och att undvika att allvarliga fel begås. En god intern kontroll ska därmed bidra till att ändamålsenligheten för verksamheten stärks och att den bedrivs effektivt och säkert med medborgarnas bästa för ögonen.

I skriften "Intern kontroll – för förtroende, trygghet och utveckling" (Sveriges Kommuner och Landsting, 2018) beskrivs intern kontroll som en del i styrningen, det vill säga att det är en integrerad del i ledningssystemet.

FIGUR 1. Sambandet mellan styrning och intern kontroll

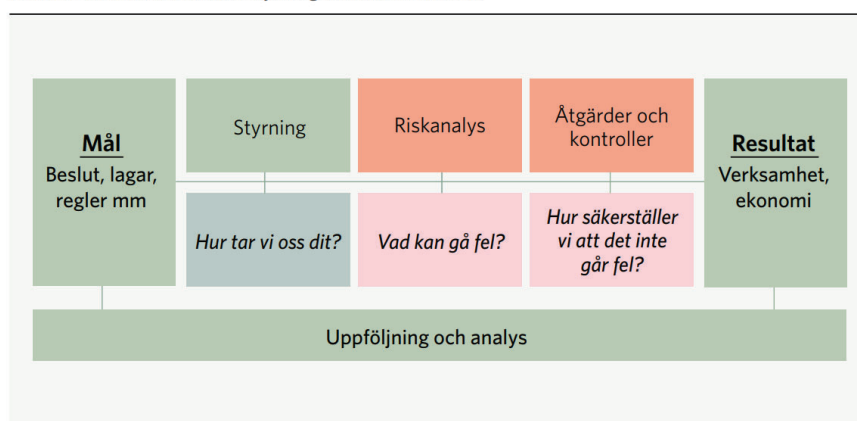

Bild hämtad från skriften "Intern kontroll – för förtroende, trygghet och utveckling" (Sveriges Kommuner och Landsting, 2018)

För utformningen av den interna kontrollen i kommuner finns inget fastställt regelverk. Det är upp till varje kommun att själv utforma den. COSO-modellen² är ett etablerat ramverk för utvärdering och utveckling av intern styrning och kontroll, och utformningen av intern kontroll i den kommunala sektorn utgår i stor utsträckning från ramverket. Modellen tar sin utgångspunkt i fem olika komponenter:

- Kontrollmiljö
- Riskbedömning
- Kontrollaktiviteter
- Information och kommunikation
- Uppföljning och övervakning

² Se bilaga 1 för mer information om COSO-modellen

Kungälv kommun
Utökad grundläggande granskning

2024-03-15

3.1 Övergripande styrning

I *Reglemente för intern kontroll*³ anges mål och viljeriktning för arbetet med intern kontroll, vilken är att styrelse och nämnder med en rimlig grad av säkerhet ska säkerställa att verksamheten bedrivs på ett ändamålsenligt och kostnadseffektivt sätt, att tillförlitlig finansiell rapportering sker och att information om verksamheten lämnas till styrelsen. Vidare framgår att efterlevnad av lagar, föreskrifter, riktlinjer med mera ska säkerställas och verksamheten ska drivas mot de verksamhetsmål som kommunstyrelsen fastställt. Det anges även att den interna kontrollen är ett verktyg för att säkerställa att arbete mot de strategiska målen planeras, genomförs, följs upp och att målen uppfylls.

Av reglementet framgår hur ansvaret är fördelat mellan kommunstyrelsen, nämnder, förvaltning, verksamheter och enheter samt medarbetare. Kommunstyrelsen ansvarar för att tillse att det finns en god intern kontroll, vilket i huvudsak sker genom fastställda planerings- och uppföljningssystem. Utifrån de beslutade rapporterna ska styrelsen utvärdera kommunens samlade arbetssätt för intern kontroll samt vid behov föreslå ändringar. Vidare ska kommunstyrelsen årligen ta ställning till fördjupade insatser för intern kontroll.

*Riktlinje för intern kontroll*⁴ syftar till att beskriva hur den interna kontrollen ska gå till. Detta konkretiseras genom ett antal beståndsdelar, som utgör utgångspunkten i arbetet. För respektive del finns en kortfattad beskrivning av vad de olika delarna innebär och varför den syftar till. För vissa delar anges också mer konkreta exempel/förslag på vad som kan vara viktigt att beakta i genomförandet. De beståndsdelar som anges i riktlinjerna är:

- Systematiskt
- Kontrollmiljö
- Riskanalys
- Kontrollmoment
- Granskning
- Information/kommunikation
- Plan

3.1.1 Organisation och ansvar

I reglementet framgår hur ansvaret för den interna kontrollen är fördelat mellan kommunstyrelse, nämnder, förvaltning, verksamheter och enheter samt medarbetare. I avsnitt 3.1 framgår kommunstyrelsens ansvar. Inom förvaltningen har kommundirektör och sektorchefer ansvaret för att den interna kontrollen fungerar inom respektive sektor. Vidare framgår vilka delar en internkontrollplan minst ska innehålla och när resultatet från uppföljningen senast ska rapporteras till kommunstyrelsen. Verksamhetschefer och enhetschefer ansvarar för att det finns konkreta regler och anvisningar och att dessa är utformade så att en god intern kontroll kan upprätthållas. I

³ KF § 235/2023, 2023-12-07

⁴ KS § 369/2023, 2023-11-15

Kungälv kommun
Utökad grundläggande granskning

2024-03-15

ansvaret ligger också att leda arbetet, tillse att anställda ges information om syfte, regler och anvisningar för den interna kontrollen. Ansvaret omfattar även att tillse att de anställda arbetar mot uppställda mål och att arbetsmetoder bidrar till en god intern kontroll. Eventuella brister ska omedelbart rapporteras till närmast ansvarig för åtgärd.

Medarbetarnas ansvar är att följa antagna regler och anvisningar samt att omedelbart rapportera brister i den interna kontrollen till närmast ansvarig för åtgärd.

3.1.1.1 **Processteam**

Förvaltningen har skapat ett processteam för intern kontroll som består av medarbetare från staben, där det finns ansvariga gentemot varje sektor och myndighetsnämnd. Processteamet ansvarar för att det finns en ändamålsenlig process och håller samman arbetet med utbildningar, tidplaner etc. De utgör också stöd till sektorledningarna i deras arbete och kan bistå med hjälp att göra riskkartläggning och dokumentation i Stratsys.

3.1.2 **Bedömning**

Vår bedömning är att det i allt väsentligt finns styrdokument, system och rutiner som är ändamålsenliga för att skapa förutsättningar för en tillräcklig intern kontroll i styrelse och nämnder.

Det finns övergripande styrdokument som sätter ramarna för arbetet och en ansvarsfördelning som tydliggör hur ansvaret är fördelat på politisk nivå respektive förvaltningsnivå. Vi kan konstatera att det i reglementet för intern kontroll framgår att den interna kontrollen är ett *verktyg för att säkerställa att arbete mot de strategiska målen planeras, genomförs, följs upp och att målen uppfylls*. Detta bedömer vi samspelar med SKR:s syn på intern kontroll, som den beskrivs i skriften "Intern kontroll – för förtroende, trygghet och utveckling". Det vill säga att den utgör en del av ledningssystemet. Detta bedömer vi även framgår av riktlinjen för intern kontroll. I riktlinjen beskrivs beståndsdelarna i kommunens arbete med intern kontroll, där vi kan se att det finns en tydlig koppling till COSO-modellens fem komponenter. Vi bedömer dock att kommunstyrelsen i sina riktlinjer kan tydliggöra hur arbetet ska bedrivas för att säkerställa att det sker systematiskt och för att tydliggöra vilka krav och förväntningar kommunstyrelsen har på arbetet.

3.2 **Rutiner och arbetssätt**

Förvaltningen har tagit fram en process och ett årshjul för arbetet med intern kontroll. Arbetet sträcker sig över 1,5 år, och processen är överlappande med avseende på arbetet med intern kontroll för innevarande respektive kommande år.

Kungälv kommun
Utökad grundläggande granskning

2024-03-15

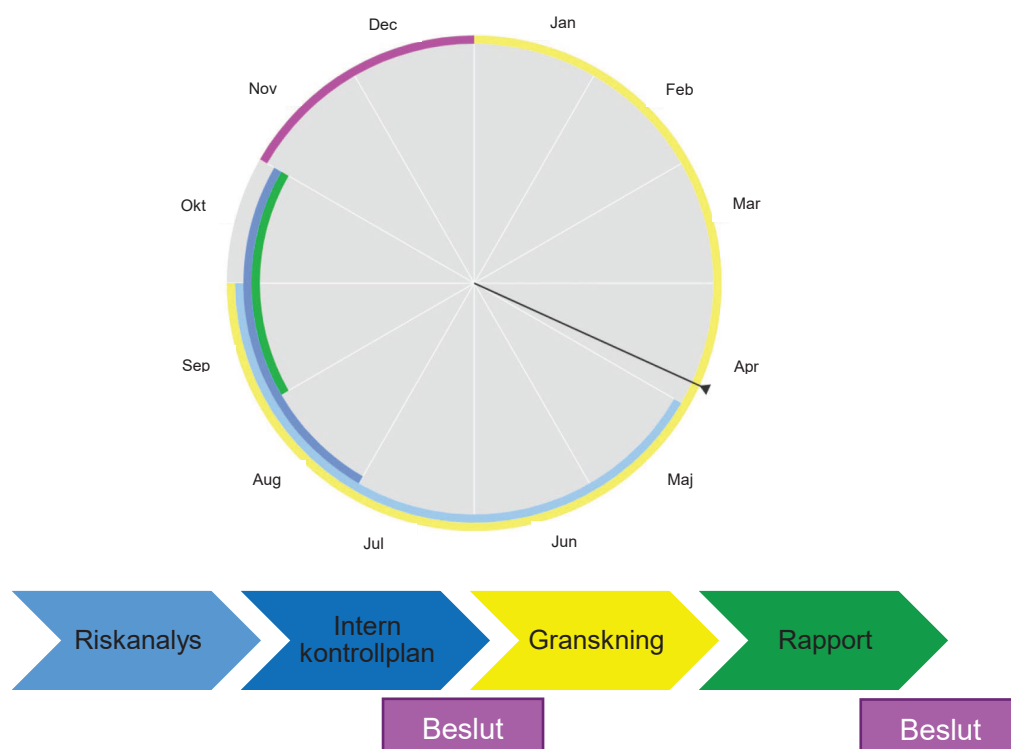

Bild hämtad från "Presentation – Intern kontroll (Kungälv kommun, 2023-05-16)

Arbetet sker i en årscykel där processen är överlappande och sträcker sig över 1,5 år. Riskanalyser och internkontrollplaner tas fram för respektive sektor. Kommunstyrelsen fattar därefter beslut om internkontrollplanerna i november/december. Granskning/kontroller utförs under perioden januari-september och internkontrollrapporter lyfts därefter för beslut av kommunstyrelsen i november/december.

Som stöd i arbetet så använder förvaltningen Stratsys. I Stratsys dokumenteras riskanalyser, de kontroller som ska genomföras, och resultat av detta. Även de åtgärder som vidtas för att minska eller rätta till fel och brister dokumenteras och följs upp.

Hur riskanalyserarbetet har utformats har varierat mellan åren, och det sker ett kontinuerligt arbete för att hitta metoder som fungerar. Inför 2023 genomfördes en enkät där respektive sektor fick besvara frågor som en del i sin riskinventering samt beskriva bakomliggande orsaker, konsekvenser etc. Enkäten skickades ut till förvaltningsledning och sektorsledning, som i sin tur fördelat ut den till enheter och arbetsgrupper som arbetar med detta. Underlaget utgjorde sedan grund för sektorernas riskanalyser och internkontrollplaner.

Under intervjuerna lyfts vikten/behovet av att ledningsgrupperna får handledning och stöd i arbetet. Likaså anges att arbetssättet inför 2023 års internkontrollplan bör ses över för att underlaget ska bli mer hanterbart.

Kungälv kommun
Utökad grundläggande granskning

2024-03-15

Kommunstyrelsen och/eller dess utskott är i dagsläget inte involverade i arbetet med riskanalysen och internkontrollplanen. Det uppges dock finnas möjlighet för kommunstyrelsen att komplettera eller göra justeringar i det förslag som upprättats från förvaltningen.

3.2.1 Riskanalys och internkontrollplan 2023

Som nämns ovan så görs riskanalyser och internkontrollplaner på sektornivå, som omfattar de delar som ska finnas med i internkontrollplanen enligt reglementet för intern kontroll. Risker identifieras utifrån ett antal områden och processer. De risker som identifieras kan vara både av administrativ karaktär och av verksamhetsmässig karaktär. I de riskanalyser och internkontrollplaner vi tagit del av framgår att merparten av riskerna är av mer administrativ karaktär och är kopplade till olika stödprocesser. Inom sektor Samhälle och utveckling finns en större andel risker kopplade till verksamheten. Sektor Trygghet och stöd har en identifierad risk avseende att kvalitetsledningssystemet inte synliggör kvalitetsbrister. De kontroller som är föreslagna är av olika karaktär och kan bland annat utgöras av stickprov, säkerställande av att rutiner finns, utbildning etc.

Av intervjuer framgår att den interna kontrollen utövas och är integrerad i ett flertal processer i kommunen, där processen för intern kontroll hanterar en del av de risker som identifieras. Därutöver uppges det finnas system där avvikelser i övrigt fångas upp och hanteras löpande, såväl i förvaltningen som på politisk nivå, som också utgör en del av den interna kontrollen. Därtill anges det i ett par av intervjuerna att sektorernas kvalitetsledningssystem utgör en del av den interna kontrollen, där risker identifieras, hanteras och åtgärdas inom ramen för det arbetet. Det systematiska kvalitetsarbetet bedrivs i huvudsak i förvaltningen men rapporteras till kommunstyrelsen i form av exempelvis "Kvalitets- och patientsäkerhetsberättelse" (sektor Trygghet och stöd) samt "Systematiskt kvalitetsarbete – Huvudmannens rapport" (sektor Bildning och lärande).

Av intervju med kommunstyrelsens presidium framkommer att processen upplevs fungera väl, men att det finns ett behov av att utveckla arbetet ytterligare. Bland annat avseende riskanalysen och internkontrollplanen, såväl avseende de risker och kontrollmoment som lyfts in som kommunstyrelsens roll och delaktighet i arbetet. Därtill även att klargöra förhållandet mellan internkontrollprocessen och de kvalitetsledningssystem som finns i verksamheterna.

3.2.2 Bedömning

Vi bedömer att kommunstyrelsen delvis säkerställt att arbetet med intern kontroll bedrivs i enlighet med beslutade riktlinjer.

Det finns en framtagen process för intern kontroll som bidrar till ett systematiskt arbetssätt utifrån beslutade styrdokument. Av intervjuer framgår att det sker ett löpande arbete med att utveckla och förfinas processen för att hitta metoder som fungerar väl. I processbeskrivningar, anvisningar och information bedömer vi dock att fokus i stor utsträckning läggs på efterföljsamheten till befintliga rutiner, regelverk, lagar etc. och mindre fokus på risker kopplade till målen för verksamheten. Vi noterar också att ett flertal risker som lyfts in såväl i riskanalyserna som i internkontrollplanen är av

Kungälv kommun
Utökad grundläggande granskning

2024-03-15

administrativ karaktär. Risker kopplade till verksamheten (främst inom sektorerna Trygghet och stöd samt Bildning och lärande) är få, och i vissa fall på en övergripande nivå. Detta förklaras bland annat av det i verksamheterna finns kvalitetsledningssystem, som syftar till att säkerställa dels en god kvalitet i verksamheten, dels en god intern kontroll. Att beakta verksamhetens risker även i riskanalysen bedömer vi skulle komplettera befintliga kontrollsystem och medföra att det säkerställs att de mest väsentliga riskerna hanteras på rätt nivå i organisationen. Om den riskbedömning som görs i riskanalysen visar på att befintliga kontroller inte är tillräckliga, så kan det därmed finnas skäl att lyfta dem i internkontrollplanen (där kontrollaktiviteten syftar till att följa upp att verksamhetens kontroller fungerar på ett ändamålsenligt sätt).

Kommunstyrelsen har möjlighet att påverka internkontrollplanens innehåll och de risker som lyfts in där genom att göra justeringar/kompletteringar när den får underlaget för beslut. Vi noterar dock att kommunstyrelsen inte är delaktiga i genomförandet av riskanalysen. Att göra kommunstyrelsen delaktiga redan i riskanalysen bedömer vi skulle medföra att även de risker som politiken ser utifrån sitt perspektiv fångas upp och värderas, vilket skulle leda till en utveckling av arbetet.

3.3 Uppföljning och utvärdering av intern kontroll

Uppföljning och återrapportering av intern kontroll sker årligen till kommunstyrelsen, genom de internkontrollrapporter som upprättas. När uppföljningen genomförs analyseras resultatet av genomförda kontroller. Om resultatet av genomförda kontroller visar på avvikelser kräver det en åtgärd för att risken ska minimeras. Åtgärderna kan bland annat utgöras av att förbättra kontrollmomentet, öka kunskapen genom utbildning eller annat som gör att risken tas om hand på ett tillfredsställande sätt. Det kan också finnas anledning att lyfta risken i kommande års internkontrollplan.

Av internkontrollrapporterna som upprättas per sektor framgår utvalda områden, risker med riskanalys och kontrollmoment kopplade till risken. Likaså de kontrollmoment och den granskning som planerats att genomföras samt resultatet av genomförd granskning. I internkontrollrapporten redovisas även de åtgärder som föreslås med anledning av resultatet och de identifierade avvikelserna. Slutligen återfinns också en redogörelse av genomförda åtgärder utifrån föregående års internkontrollrapport samt åtgärder som förvaltningen vidtagit omedelbart under året med anledning av upptäckta avvikelser. Av intervjuer framkommer även att avvikelser som upptäcks under året utifrån genomförda kontroller eskaleras upp till politiken löpande under året om behov finns. Det uppges dock vara relativt ovanligt att upptäcka avvikelser är av sådan allvarlig karaktär.

3.3.1 Utbildning och information

Utbildningsinsatser avseende intern kontroll sker i samband med introduktion för nya chefer samt i den utbildning som ges till förtroendevalda i samband med ny mandatperiod.

För anställda finns information kopplat till processen för intern kontroll tillgänglig på intranätet, med processbeskrivningar, tidplan och kontaktuppgifter till processteamet.

Kungälv kommun
Utökad grundläggande granskning

2024-03-15

Processteamet ansvarar också för utbildningar kopplat till intern kontroll. Merparten av de utbildnings- och informationsinsatser som sker är i den dialog som förs med ledningsgruppen i arbetet. I övrigt finns inga specifika kurser eller utbildningstillfällen som anordnas.

För politiken så sker inga löpande utbildningsinsatser kring internkontroll, utöver det som tas upp i början av ny mandatperiod. I intervju framhålls att det finns behov av utbildning hos ledamöterna för att stärka kunskapen kring intern kontroll och vad det innebär, men i vilken form och i vilken utsträckning utbildning bör ske är inte helt tydligt.

3.3.2 Bedömning

Vi bedömer att kommunstyrelsen i allt väsentligt säkerställt en tillräcklig uppföljning av arbetet med intern kontroll för att kunna vidta åtgärder vid eventuella avvikelser.

Uppföljning av internkontrollplanerna sker en gång per år, där kommunstyrelsen får en åiterrapportering av arbetet och dess resultat. I samband med uppföljningen beslutas även om vidare åtgärder utifrån resultatet. För att kunna fånga upp eventuella avvikelser och utifrån dem kunna vidta åtgärder löpande bedömer vi att uppföljning bör ske vid fler än ett tillfälle per år.

Det är dock relativt få verksamhetsrisker som lyfts in i internkontrollplanen och dessa uppges i stor utsträckning hanteras inom ramen för verksamheternas kvalitetsledningssystem. Uppföljningen av internkontrollplanerna omfattar därmed inte uppföljning av risker som identifieras och hanteras utanför processen för intern kontroll.

Vi bedömer att kommunstyrelsen i allt väsentligt säkerställt en struktur för att kunna utvärdera kommunens samlade arbetssätt för intern kontroll, och vid behov föreslå förbättringar.

Kommunstyrelsen ansvarar för att se till att det finns en god intern kontroll. Av reglementet för intern kontroll framgår att styrelsens huvudsakliga medel är de fastställda planerings- och uppföljningssystemen. Styrelsen ska med utgångspunkt från de beslutade rapporterna utvärdera kommunens samlade arbetssätt för intern kontroll och i de fall förbättringar behövs föreslå sådana.

I internkontrollrapporten finns en sammanfattning av kommunstyrelsens och förvaltningens arbete samt kommentarer kopplat till kommunstyrelsens uppsiktsplikt avseende intern kontroll.

Granskningen har visat att risker inom samtliga processer/områden inte beaktas till fullo i processen för intern kontroll, och omfattas därmed inte i den samlade värderingen av den interna kontrollen.

Kungälv kommun
Utökad grundläggande granskning

2024-03-15

3.4 Samlad bedömning och rekommendationer

Syftet med granskningen har varit att bedöma om kommunstyrelsen säkerställt att det finns ändamålsenliga strukturer och processer för intern kontroll och att dessa skapar förutsättningar för att kunna säkerställa att den interna kontrollen är tillräcklig.

Vår samlade bedömning utifrån granskningens syfte är att kommunstyrelsen delvis har säkerställt att det finns ändamålsenliga strukturer och processer för intern kontroll och att dessa skapar förutsättningar för att kunna säkerställa att den interna kontrollen är tillräcklig.

Det finns styrdokument som sätter ramarna för arbetet och en tydlig ansvarsfördelning som tydliggör hur roller och ansvar är fördelat i organisationen. Det finns en process för intern kontroll som tillser att arbetet i stor utsträckning sker i enlighet med fastställda styrdokument. Vi bedömer dock att det endast är ett fåtal verksamhetsrisker som lyfts in i riskanalyser och internkontrollplaner, och kopplingen till verksamhetens mål är inte helt tydlig. Verksamhetens risker uppges i stor utsträckning hanteras inom ramen för verksamheternas kvalitetsledningssystem.

Kommunstyrelsens samlade utvärdering av den interna kontrollen grundar sig i det arbete som bedrivs inom ramen för processen för intern kontroll. Då risker inom samtliga områden/processer inte beaktas till fullo i processen för intern kontroll finns det en risk att utvärderingen inte tar samtliga delar i beaktande.

Vi noterar också att kommunstyrelsen kommer in sent i processen, och involveras inte i arbetet med riskanalys och internkontrollplan. För att säkerställa att även de risker som kommunstyrelsen identifierat fångas upp och värderas, samt för att utveckla arbetet ytterligare, bedömer vi att kommunstyrelsen bör involveras tidigare i processen.

Utifrån resultatet av vår granskning rekommenderar vi kommunstyrelsen att:

- Vara delaktiga i ett tidigare skede i processen för intern kontroll.
- Säkerställa att risker inom samtliga områden/processer beaktas i processen för intern kontroll.
- Överväga om den samlade utvärderingen av den interna kontrollen även bör beakta risker inom områden/processer som i nuläget inte beaktas inom ramen för processen för intern kontroll.
- Överväga att följa upp internkontrollplanerna mer frekvent än en gång per år

Kungälv kommun
Utökad grundläggande granskning

2024-03-15

4 Resultat av granskningen - Kartläggning av beslutsprocess (del 2)

4.1 Uppdrag angående ändrat verkställighetsansvar, gällande Sandbackaskolan, anpassad grundskola

För att få en samlad bild av beslutsgången för aktuellt ärende beskrivs detta nedan på en övergripande nivå. Inledningsvis beskrivs det initiala beslut som kommunstyrelsen fattat avseende en omorganisation av grundsärskoleverksamheten (2022-12-16, § 43). Därefter beskrivs det ärende som avser uppdraget angående ändrat verkställighetsansvar, gällande Sandbackaskolan, anpassad grundskola.

4.1.1 Omorganisation av grundsärskoleverksamheten årskurs 1-6 (Dnr KS2022/0018)

Kommunstyrelsen beslutade 2022-02-16 (§ 43) om en omorganisation avseende grundsärskolan, genom att bilda en sammanhållen skolenhet för årskurs 1-6. Bakgrunden till beslutet framgår av tjänsteskrivelse (Dnr KS2022/0018-1) där det framgår att grundsärskolan i Kungälv kommun, årskurs 1–6, vid tillfället vad förlagd på två skolor, Sandbackaskolan och Kullens skola. Tidigare indelades grundsärskolan i två separata undervisningsformer, grundsärskolan och träningskolan. De hade två olika läroplaner. En förändring i nationella styrdokument ger eleverna en större möjlighet att undervisas utifrån de två kursplanerna parallellt. Förvaltningen hade utifrån denna förändring utrett i vilken utsträckning den dåvarande organisationen möter de nya förutsättningarna och kraven och föreslog därmed att grundsärskolan årskurs 1–6 skulle organiseras på en enhet.

Kommunstyrelsens beslutade i enlighet med förvaltningens förslag, det vill säga att:

- Grundsärskolan organiseras i en sammanhållen skolenhet för årskurs 1–6.
- Uppdrag ges till sektorchef att fastställa tidsplan och verkställa beslutet.

4.1.2 Uppdrag angående ändrat verkställighetsansvar, gällande Sandbackaskolan, anpassad grundskola

Kommunstyrelsens ordförande gav 2023-09-07 ett uppdrag till kommundirektören. Bakgrund och uppdrag framgår av skrivelsen "Uppdrag angående ändrat verkställighetsansvar, gällande Sandbackaskolan, anpassad grundskola". I uppdragsbeskrivningen framgår bakgrunden till uppdraget, som bland annat uppges vara att det framkommit brister avseende verkställigheten av beslutet, såsom oro hos anhöriga och personal, bristande kommunikation/dialog, problem med ledning och styrning, allvarliga brister i genomförandet och konsekvenser för barn, anhöriga och personal. Detta uppges ha redovisats på kommunfullmäktiges sammanträde den 28 augusti 2023.

Kungälv kommun
Utökad grundläggande granskning

2024-03-15

Av uppdragsbeskrivningen framgår även att ordförande fått information om att barnen i dagsläget⁵ inte ges acceptabel nivå av anpassad grundskola. Detta trots skyddstopp, en rad åtgärder som ska ha eller har vidtagits⁶.

I skrivelsen har kommunstyrelsens ordförande formulerat uppdraget, enligt nedan:

”Därför uppdrar jag till kommundirektören:

- Att med omedelbar verkan ta över verkställighetsansvaret kring kommunstyrelsens beslut den 16 februari 2022, snabbtreda och genomföra de åtgärder som behöver vidtas för att säkerställa en bra anpassad grundskola, för barnen, personalen och vårdnadshavare till dess nytt beslut är fattat eller Sandbackaskolan har genomgått en större om och tillbyggnad.
- Återkoppling skall ske regelbundet och vid kommunstyrelsens nästkommande sammanträde.”

Uppdraget skickades till kommundirektören samma dag (2023-09-07).

[Kommunstyrelsen 2023-09-20, § 247](#)

På kommunstyrelsens nästkommande sammanträde den 20 september 2023 lämnas information om Sandbackaskolan (2023-09-20, § 247) där kommundirektör informerar om situationen som har uppstått efter omorganisationen/sammanslagningen av anpassade grundskolan på Kullenskolan och Sandbackaskolan. Kommundirektören informerar även om planerade träffar med medarbetare (20/9) respektive föräldrar (21/9).

[Kommunstyrelsen 2023-09-20, § 248](#)

På sammanträdet den 20 september 2023 lyfts uppdraget som ett beslutsärende. Av tjänsteskrivelsen framgår en sammanfattning av uppdragsbeskrivningen samt ett förslag till beslut. Kommunstyrelsen föreslås:

- Ställa sig bakom förändrad delegation avseende verkställighetsansvaret kring kommunstyrelsens beslut 16 februari 2022 § 43 Omorganisation av grundsärskoleverksamheten årskurs 1–6 samt övriga delar av uppdraget.

Beslutsunderlagen utgörs av upprättad tjänsteskrivelse, uppdragsbeskrivning samt protokollsutdrag för kommunstyrelsens beslut 2022-02-16 (KS2022_0018_2).

Vid behandlingen av ärendet i kommunstyrelsen lämnas ett yrkande med en alternativ beslutsformulering, som skulle innebära en förändring av lämnat uppdrag. Yrkandet anger följande beslutsformulering:

”Kommundirektören uppdras att;

- Tillskjuta de akuta resurser som krävs för att säkerställa en bra anpassad grundskola och en god arbetsmiljö för både elever och personal.

⁵ Vid tidpunkten för beslutet

⁶ Bland annat utifrån tidigare uppmärksammade brister i arbetsmiljön, missnöje från vårdnadshavare etc.

Kungälv kommun
Utökad grundläggande granskning

2024-03-15

- Sammanställa och för kommunstyrelsen redovisa de långsiktiga resursbehov anpassad grundskola har för att på sikt upprätthålla en god kvalitet och vara en av landets främsta anpassade grundskolor.

I ovanstående skall resurser tolkas i dess bredaste mening och innefatta personella, pedagogiska, materiella samt lokalmässiga resurser.”

Votering genomförs och kommunstyrelsen beslutar i enlighet med tjänsteskrivelsens förslag. Kristdemokraterna, Liberalerna, Sverigedemokraterna och Utvecklingspartiet reserverar sig mot beslutet och lämnar en gemensam anteckning.

Information till utskottet för Bildning och lärande

Utskottet för Bildning och lärande har fått information om situationen på Sandbackaskolan i samband med deras sammanträden i maj, juni, september och november 2023. På utskottet för Bildning och lärandes sammanträde den 5 september fick utskottet information från sektorchef Bildning och lärande avseende Sandbackaskolan. Av protokollet (2023-09-05, § 112) framgår att den situation som förelegat på skolan avseende bland annat kritik från vårdnadshavare och brister i brandskyddet är hanterat, och att dialog/kommunikation har skett med/till vårdnadshavarna som tagit emot det väl.

Beslutsprocessen och uppdragets innehåll/innebörd

För att få en ökad förståelse för beslutsprocessen samt uppdragets innebörd har intervjuer genomförts med såväl kommunstyrelsens presidium som med tjänstepersoner.

Beslutsprocessen

Skrivelsen uppges vara en beredningsskrivelse som skickades till kommunstyrelsen som beslutsunderlag. Ärendet uppges ha hanterats som ett beslutsärende av kommunstyrelsen och att det därmed inte utgör ett ordförandebeslut. I intervju med kommunstyrelsens presidium framgick dock att detta var ett beslut som ordförande tog med anledning av att det var brådskande.

Uppdragets innebörd

Av intervjuer framkommer att det finns delade uppfattningar avseende vad uppdraget som gavs till kommundirektören innebar. Å ena sidan uppges det att uppdraget i huvudsak har inneburit ett samordningsansvar, som bland annat innefattat att föra dialog med berörda parter, att samla in information samt att återföra informationen till kommunstyrelsen. Verkställigheten i övrigt uppges ha varit oförändrad, det vill säga sektorchef, verksamhetschef, rektor/tillförordnad rektor samt biträdande rektor var fortsatt på plats. Å andra sidan uppges det att det i verksamheten har uppfattats vara ett tydligt uppdrag som innebar att tillse att förändringar skulle genomföras i organisationen, bland annat vad gäller undervisningslokaler för elever i anpassad grundskola. De intervjuade är eniga om att beslut formellt har fattats på rätt nivå, men att rektor inte har haft fullt handlingsutrymme utifrån sitt uppdrag att besluta om sin enhets inre organisation, och fatta de beslut som rektor ansåg vara mest lämpligt.

Kungälv kommun
Utökad grundläggande granskning

2024-03-15

4.1.3 Ordförandebeslut

Enligt 6 kap. 39 § får en nämnd uppdra åt ordföranden, eller en annan ledamot som nämnden har utsett, att besluta på nämndens vägnar i ärenden som är så brådskande att nämndens avgörande inte kan avvaktas. Av prop.1990/91:117 s.205 framgår det att någon begränsning av möjligheterna att delegera enligt denna paragraf med hänsyn till ärendenas art inte finns. Det framgår även av Högsta förvaltningsdomstolens dom (HFD 2016 ref.74) att vad som är att anse som ett brådskande ärende får avgöras utifrån förhållandena i varje enskilt fall.

Av kommunstyrelsens delegeringsordning (KS2023/2033) framgår att det ska röra sig om ärenden som oundgängligen måste avgöras. Ärenden som avgjorts med stöd av denna bestämmelse skall anmälas vid nämndens nästa sammanträde. Denna typ beslut anses som ett beslut av nämnden.

4.1.4 Kommentarer och bedömningar

Kommunstyrelsens ordförande lämnade 2023-09-07 över ett uppdrag till kommundirektören där det framgår att ordförande ger kommundirektören i uppdrag att "med omedelbar verkan ta över verkställighetsansvaret kring kommunstyrelsens beslut den 16 februari 2022 (...)" samt att "återkoppling skall ske regelbundet och vid kommunstyrelsens nästkommande sammanträde". På nästkommande sammanträde (KS 2023-09-07) sker en återkoppling där kommundirektören lämnar information om situationen på Sandbackaskolan samt planerade träffar med medarbetare och föräldrar. På samma sammanträde lyfts uppdraget som ett beslutsärende, där kommunstyrelsen beslutar att "ställa sig bakom förändrad delegation avseende verkställighetsansvaret kring kommunstyrelsens beslut 16 februari 2022 § 43 Omorganisation av grundsärskoleverksamheten årskurs 1–6 samt övriga delar av uppdraget."

Baserat på de underlag vi tagit del av och hur de är utformade bedömer vi att uppdraget är att ses som ett ordförandebeslut. Ordförandebeslutet har dock inte hanterats som ett ordförandebeslut enligt gängse rutiner utan har lyfts som ett beslutsärende, och inte ett informationsärende, på kommunstyrelsens nästkommande sammanträde. Detta bedöms vara ett avsteg från vad som anges i kommunstyrelsens delegeringsordning, som anger dels att beslutet ska anses vara ett beslut av styrelse, dels att ordförandebeslut ska *anmälas* på nästkommande sammanträde.

De beslutsunderlag som finns att tillgå är upprättad uppdragsbeskrivning, tjänsteskrivelse för aktuellt ärende samt protokollsutdrag från kommunstyrelsens beslut 2022-02-16. Inför beslutet har det inte genomförts någon risk- och konsekvensanalys, då beslutet inte formellt har inneburit förändrat verksamhetsansvar.

Inför beslutet har det inte heller genomförts några analyser/bedömningar avseende juridiska aspekter, då det rör sig om ett politiskt uppdrag/en politisk skrivelse. Det har därmed inte säkerställts att beslutet är förenligt med gällande bestämmelser i skollagen, avseende rektors ansvar. Utifrån genomförda intervjuer och hur uppdraget har uppfattats i verksamheten bedömer vi dock att det finns en *risk* att rektor inte har haft fullt handlingsutrymme utifrån sitt uppdrag att besluta om sin enhets inre organisation, och fatta de beslut som rektor ansåg vara mest lämpligt.

Kungälv kommun
Utökad grundläggande granskning

2024-03-15

4.2 Samlad bedömning och rekommendationer

Syftet har varit att kartlägga beslutsprocessen för det aktuella ärendet samt bedöma om beslutet är förenligt med den lagreglerade befogenhet som rektor har enligt skollag.

Vår samlade bedömning utifrån granskningens syfte är att beslutet inte är i strid med den lagreglerade befogenhet som rektor har enligt skollag. Vi bedömer dock att beslutet medfört att det finns en *risk* att rektor inte har haft fullt handlingsutrymme utifrån sitt uppdrag att besluta om sin enhets inre organisation, och fatta de beslut som rektor ansåg vara mest lämpligt.

Enligt vår bedömning har beslutet fattats genom ett ordförandebeslut. Beaktat detta har hanteringen av beslutet inte skett i enlighet med vad som anges i kommunstyrelsens delegeringsordning.

Vidare kan vi konstatera att beslutsunderlagen utgörs av tjänsteskrivelse, uppdragsbeskrivning och protokollsutdrag. Det har inte genomförts någon risk- och konsekvensanalys, då beslutet inte formellt har inneburit förändrat verksamhetsansvar.

Inför beslutet har det inte genomförts några analyser/bedömningar avseende juridiska aspekter, då det rör sig om ett politiskt uppdrag/en politisk skrivelse. Det har därmed inte säkerställts att beslutet är förenligt med gällande bestämmelser i skollagen, avseende rektors ansvar, inför beslutet. Vidare framkommer det att det finns delade uppfattningar avseende vad uppdraget som gavs till kommundirektören innebar och vilken påverkan det haft på rektors ansvar.

Utifrån resultatet av vår granskning rekommenderar vi kommunstyrelsen att:

- Säkerställa att erforderliga analyser/bedömningar görs inför beslut.
- Säkerställa att ordförandebeslut hanteras i enlighet med vad som anges i lag och fastställd delegeringsordning.

Datum som ovan

KPMG AB

DocuSigned by:
Liz Gard
14E63AFD454FD...
LIZ Gard

Certifierad kommunal yrkesrevisor

DocuSigned by:
John Martinsson
DA82665FB3B0430...
JOHN MARTINSSON

Verksamhetsrevisor

Detta dokument har upprättats enbart för i dokumentet angiven uppdragsgivare och är baserat på det särskilda uppdrag som är avtalat mellan KPMG AB och uppdragsgivaren. KPMG AB tar inte ansvar för om andra än uppdragsgivaren använder dokumentet och informationen i dokumentet. Informationen i dokumentet kan bara garanteras vara aktuell vid tidpunkten för publicerandet av detta dokument. Huruvida detta dokument ska anses vara allmän handling hos mottagaren regleras i offentlighets- och sekretesslagen samt i tryckfrihetsförordningen.

Kungälv kommun
Utökad grundläggande granskning

2024-03-15

Bilaga 1. Revisionskriterier

COSO-modellen

För kommuner finns inget fastställt regelverk för intern kontroll, utöver vad som anges i kommunallagen. Kommuner utformar därmed sitt eget arbetssätt. COSO-modellen är ett etablerat ramverk för utvärdering och utveckling av intern styrning och kontroll, och utformningen av intern kontroll i den kommunala sektorn utgår i stor utsträckning från ramverket.

Modellen tar sin utgångspunkt i fem olika komponenter:

Kontrollmiljö

Kontrollmiljön kan beskrivas som grundpelaren i den interna kontrollen och utgörs av den omgivning som den interna styrningen och kontrollen verkar i och påverkas av. Detta kan vara riktlinjer, policys, ansvarsfördelning, organisationskultur och ledningens styrning.

Riskbedömning

Riskbedömning handlar om att det behöver finnas system för att identifiera interna och externa risker som en organisation riskerar att utsättas för. Därtill även att värdera sannolikheten för att en identifierad risk inträffar samt vilka konsekvenser det skulle medföra för organisationen. Riskbedömningar kan behöva göras på olika nivåer i organisationen för att hantera risker på ett ändamålsenligt sätt.

Kontrollaktiviteter

Kontrollaktiviteter utgörs av de aktiviteter som utformas för minimera eller reducera risker. Kontrollaktiviteter görs på olika nivåer. Kontrollaktiviteter anges ofta i en internkontrollplan, där syftet är att följa upp att verksamhetens kontroller fungerar på ett ändamålsenligt sätt. Kontrollaktiviteter i verksamheten sker ofta som en integrerad del i befintliga processer och kan utgöras av ex. kontroll av ansökningsunderlag, behovsprövning, kompetensutvecklingsinsatser för personal, uppföljning och utredning av avvikelser etc.

Gemensamt för kontrollerna som genomförs är att de syftar till att minska risker i någon form. Kontrollaktiviteter kan ha olika karaktär: förebyggande, upptäckande, utredande etc.

Information och kommunikation

För att en organisation ska lyckas identifiera, fånga upp och kommunicera relevant information till ledningen och de som arbetar med intern kontroll är det viktigt att det finns välfungerande system för information och kommunikation mellan olika nivåer. Det är också viktigt att kommunikationsvägarna fungerar från ledningen ut i organisationen. Det kan då handla om att det finns system för att ex. information om policys, ansvarsfördelning, arbetssätt, resultat etc. kommuniceras ut och är känt i organisationen.

Kungälv kommun
Utökad grundläggande granskning

2024-03-15

Uppföljning och övervakning

Uppföljning och övervakning handlar om hur organisationen följer upp beslutade mål och åtgärder samt hur den interna kontrollen utvärderas och utvecklas. Kontroller och utvärdering bör ske löpande.